

**ТАТАРСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫ
ЧИРМЕШЭН
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
БЭРКЭТЭ АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ**

**423106, БЭРКЭТЭ АВЫЛЫ
ЛЕНИН УРАМЫ
ЙОРТ 76 “а”**

**тел.+7(84396)
2-64 -66
тел./факс
+7(84396) 2-64-66**

**РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН
ЧЕРЕМШАНСКИЙ
МУНИЦИПАЛЬНЫЙ РАЙОН
СОВЕТ
БЕРКЕТ-КЛЮЧЕВСКОГО
СЕЛЬСКОГО
ПОСЕЛЕНИЯ**

**423106, СЕЛО БЕРКЕТ-
КЛЮЧ
УЛИЦА ЛЕНИНА
ДОМ 76 «а»**

06.05.2019 ел

№115

КАРАР

Татарстан Республикасы Чирмешэн муниципаль районы Бэркэтэ авыл жирлеге жирле үзидарә органнарының муниципаль норматив хокукий актларына һәм законнарына үзгәрешләр керту буенча мониторинг үткәру турындагы нигезләмәне раслау хакында

Татарстан Республикасы Чирмешэн муниципаль районы Бэркэтэ авыл жирлеге жирле үзидарә органнары эшчәнлеген камилләштерү максатларында Татарстан Республикасы Чирмешэн муниципаль районы Бэркэтэ авыл жирлеге жирле үзидарә органнары тарафыннан кабул ителгән (бастырып чыгарылган) законга һәм муниципаль норматив хокукий актларга үзгәрешләр керту мониторингы үткәру буенча Татарстан Республикасы Чирмешэн муниципаль районы Бэркэтэ авыл жирлеге Уставына таяныш, Татарстан Республикасы Чирмешэн муниципаль районы Бэркэтэ авыл жирлеге Советы **КАРАР ЧЫГАРДЫ:**

1. Татарстан Республикасы Чирмешэн муниципаль районы Бэркэтэ авыл жирлеге жирле үзидарә органнарының законнар һәм муниципаль норматив хокукий актларына үзгәрешләр керту мониторингын үткәру турындагы нигезләмәне расларга.

2. Татарстан Республикасы Чирмешэн муниципаль районы Бэркэтэ авыл жирлеге жирле үзидарә органнары:
үз нормалар иҗат итү эшчәнлегендә әлеге каарның 1 пункты белән расланган Нигезләмәгә таянып эш итәргә;
күрсәтелгән Нигезләмәнең үтәлеше өчен жаваплы затларны билгеләргә;
жаваплы затлар тарафыннан билгеләнгән муниципаль хезмәткәрләрнен вазыйфаи күрсәтмәләренә тиешле үзгәрешләр кертергә.

3. Элеге каарны Татарстан Республикасы Чирмешэн муниципаль районы Бәркәтә авыл жирлеге Уставы белән билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгарырга, шулай ук Татарстан Республикасы Чирмешэн муниципаль районы Бәркәтә авыл жирлегенең Интернет мәгълүмат - телекоммуникация чөлтәрендә рәсми сайтында урнаштырырга.

5. Элеге каарның үтәлешен контролльдә тотуны үзем артымда калдырам.

6. Элеге каар рәсми басылып чыккан көненнән ун көн узгач үз көченә керә.

Башлық, Бәркәтә авыл
жирлеге Совет рәисе

Г.Х.Гайнанова

Татарстан Республикасы
Чирмешэн муниципаль районы
Бәркәтә авыл жирлеге
Советының
06.05.2019 ел № 135
кары белән
расланган

**Татарстан Республикасы Чирмешэн муниципаль районы Бәркәтә авыл
жирле үзидарә органнарының норматив хокукий актларына
һәм законнарга үзгәрешләр кертү мониторингын үткәрү турында
НИГЕЗЛӘМӘ**

I. Гомуми нигезләмәләр

1. Татарстан Республикасы Чирмешэн муниципаль районы Бәркәтә авыл жирле үзидарә органнарының законнарга һәм муниципаль норматив хокукий актларына үзгәрешләр һәм үзгәрешләр мониторингы (алга таба – мониторинг, муниципаль актлар, жирле үзидарә органнары) жирле үзидарә органнары тарафыннан үз вәкаләтләре чикләрендә гамәлгә ашырыла торган системалы, комплекслы һәм план эшчәнлекне муниципаль актларны кабул итү (чыгару) белән тәэмин итү яисә кайбер муниципаль актларның көчен югалтуын тану өчен җыю, гомумиләштерү, анализлау һәм бәяләүне күздә тота.
2. Мониторинг жирле үзидарә органнары тарафыннан үткәрелә.
3. Жирле үзидарә органнары мониторинг үткәргәндә Татарстан Республикасы Чирмешэн муниципаль районы Советы аппаратының юридик хезмәте (юридик бүлгеге) һәм муниципаль берәмлекнең башка жирле үзидарә органнары белән хезмәттәшлек итәләр
4. Жирле үзидарә органнарында мониторинг үткәрү өчен җаваплы затлар билгеләнә.
5. Мониторинг үткәрунең максатлары булып торалар:
 - федераль һәм республика законнарына туры китерү максатларында муниципаль актларны кабул итү, үзгәртү һәм аларның үз көчләрен югалтуын тану ихтияжларын ачыклау;
 - муниципаль актларда коллизияләрне, каршылыкларны, пробелларны бетерү, хокукий җайга салуда кабатлау;
 - жирле үзидарә органнарының норматив хокукий базасын системалаштыруны тәэмин итү;
 - муниципаль актларда коррупциячел факторларны ачыклау;
 - муниципаль актларның яисә аларның аерым нигезләмәләренең (нормаларның) гамәлдә файдаланмаган (актуальлеген югалткан) яисә алмаштырылмаган нигезләмәләрен ачыклау);

хокук куллану нәтижәлелеген артыру; муниципаль актларны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген киметүче факторларны ачыклау;

муниципаль актларның үтәлешенә жирле үзидарә органнарының тиешле бүлекчәләре тарафыннан контрольне гамәлгә ашыруга булышлык күрсәтү;

нормалар чыгару процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр эшләу.

6. Мониторинг үз эченә жыю, гомумиләштерү, анализ һәм бәяләу үзгәрешләрне ала:

федераль конституциячел законнар, федераль законнар, Россия Федерациясенең башка закон актлары;

Россия Федерациясе Президенты указларын, Россия Федерациясе Хөкүмәте каарлары, федераль башкарма хакимият органнарының норматив хокукый актлары, федераль дәрәҗәдәге башка закона кагылышлы норматив хокукый актларын;

Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукый актларын;

Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районының норматив хокукый актларын;

федераль конституциячел законнар, федераль законнар, Россия Федерациясенең башка закон актларын;

Россия Федерациясе Президенты указларын, Россия Федерациясе Хөкүмәте каарларын, федераль башкарма хакимият органнарының норматив хокукый актларын, федераль дәрәҗәдәге башка закона кагылышлы норматив хокукый актларын;

Татарстан Республикасы законнарын һәм башка норматив хокукый актларын;

Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районының норматив хокукый актларын;

Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Бәркәтә авыл жирлеге Уставын, муниципаль актларын.

7. Мониторинг үткәрунең нигезләре булып торалар:

федераль һәм республика законнары актларына үзгәрешләр керту;

хокукый җайга салу өлкәсендә муниципаль актларны куллануны анализлау;

прокуратура органнары мәгълүматы;

муниципаль актларны камилләштерү яки кимчелекләре турында массакүләм мәгълүмат чаралары мәгълүматы;

гражданнарының, юридик затларның, шул исәптән ижтимагый, фәнни, хокук саклау һәм башка оешмаларның, шәхси эшкуарларның, дәүләт хакимиите органнарының, муниципаль берәмлекләрнең вәкиллекле органнары депутатларының муниципаль актларның камил булмавы турында мөрәжәгатьләре, шул исәптән үз эченә алган мөрәжәгатьләр:

Татарстан Республикасы Юстиция министрлыгы тарафыннан

Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукый актлары Регистрына

кертелгэн муниципаль актларга карата үткәрелгэн Хокукий экспертиза бәяләмәсе;

билгеләнгән тәртиптә вәкаләтле затлар тарафыннан әзерләнгән муниципаль актларга коррупциягә каршы экспертиза бәяләмәләре;

жирле үзидарә органнары үткәрә торган конференцияләрнән, семинарларның, гавами тыңлаулар, иҗтимагый фикер альшуларның һәм башка чарагарның йомгаклау документлары.

II. Мониторинг үткәрү тәртибе

8. Жирле үзидарә органнары әлеге Нигезләмәнең 4 пунктында күрсәтелгэн җаваплы затлар белән үзара бәйләнештә аларның компетенциясе мәсьәләләре буенча мониторинг үткәрәләр.

Мониторинг үткәрү максатларында эшче төркемнәр төзелергә, киңәшмәләр, консультацияләр үткәрелергә, кирәkle мәгълүмат соратып алырга, Татарстан Республикасының башка муниципаль берәмлекләре, Россия Федерациясе субъектлары тәжрибәсе өйрәнелергә, башка эш формалары кулланылырга мөмкин.

9. Мониторинг анализ аша башкарыла:

әлеге Нигезләмәнең 6 пунктында күрсәтелгэн актлар;

федераль, республика һәм муниципаль дәрәҗәдәге норматив хокукий актларны дәгъвалау эшләре буенча суд актлары (суд практикасы) ;

прокурор актлары.

10. Мониторингны гамәлгә ашыру, жирле үзидарә органнарының норматив базасын анализлау, шулай ук мониторинг йомгаклары буенча үткәрелгэн нормалар иҗат итү эше нәтиҗәләрен фиксацияләү максатларында муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органнарында муниципаль норматив хокукий актлар реестрларын оештыру һәм алыш бару тәртибе түрүнде муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы карары нигезендә башкарыла торган муниципаль норматив хокукий актлар реестрлары файдаланыла.

11. Мониторингны гамәлгә ашыру процессын оптимизацияләү өчен мәгълүмат системаларының автоматлаштырылган сервислары кулланыла (контрактлар, аларның операторлары белән килешүләр төзүгә бәйле күрсәтелгэн мөмкинлекләр булганда):

мәгълүмати системаларда закон һәм башка норматив хокукий актларга контрольга куелган үзгәрешләр түрүнде мәгълүмат керү;

мәгълүмати системаларны хокукий җайга салуның тиешле өлкәләре буенча яңалыклар тасмалары мәгълүматы керү;

«Кодекс» мәгълүмат компаниясенең «Региональ законнар аналитигы» автоматлаштырылган мәгълүмат системасы муниципаль актларның законнарға туры кilmәве түрүнде мәгълүмат керү.

Мониторингны гамәлгә ашыру процессын оптимальләштерү максатларында башка мәгълүмат системалары сервислары файдаланыла ала.

12. Муниципаль хокукий актларны кабул итүне (бастырып чыгаруны) тәэммин итү, әлеге Нигезләмәнең 9 пунктында күрсәтелгэн анализ белән бергә

үз көчләрен югалтуын (гамәлдән чыгаруны) тану өчен мониторинг гамәлгә ашырганда түбәндәге критерийлар буенча муниципаль актларны куллану практикасы турында мәгълумат гомумиләштерелә һәм бәяләнә:

кеше һәм гражданың гарантияләнгән хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәү;

муниципаль актларны кабул итү (бастырып чыгару) зарурлығы билгеләнгән зур юридик көчкә ия норматив хокукый актлар булу;

муниципаль акт чыгарганда жирле үзидарә органы компетенциясенән чикләрен үтәү;

муниципаль актта коррупциячел факторлар булу;

иҗтимагый мәнәсәбәтләрне хокукый җайга салуда тулылык;

коллизия хокук нормалары;

юридик-техник характердагы хаталар булу;

аны кулланганда муниципаль акт нигезләмәленән мәгънәсен бозу;

муниципаль хокукый актны кулланганда хокуксыз яисә нигезсез карарлар, гамәлләр (гамәл кылмау) ;

норматив хокукый актларны куллану тәжрибәсе булу;

норматив хокукый актларны куллануның бертөрле практикасының булмавы;

муниципаль актны аңлату мәсьәләләре буенча гаризалар булу (саны) һәм эчтәлеге;

муниципаль акт белән җайга салынган мәнәсәбәтләргә бәйле рәвештә мөрәжәгать итүчеләрнең таләпләрен канәгатьләндерү (канәгатьләндерүдән баш тарту) турындагы закон көченә кергән суд актлары һәм аларны кабул итү нигезләре булу (саны).

13. Муниципаль актларга, жирле үзидарә органнары тарафыннан үзгәрешләр кертүгә китерә торган федераль һәм республика законнарына үзгәрешләр мониторингы нәтижәләре буенча ачыланган очракта:

муниципаль актка үзгәрешләр кертү турында, муниципаль актның үз көчен югалтуын тану турында, яңа муниципаль акт кабул итү турында тиешле муниципаль актлар проектлары эшләнә;

муниципаль актларны күбрәк юридик көч актлары белән тәңгәлләштерүгә юнәлдерелгән башка чаралар күрелә.

14. Муниципаль актларны үзгәртү ихтыяжы тудыручы федераль һәм республика законнары актларына үзгәрешләр кертелгән очракта, мониторинг федераль яки республика актын чыгарганинан соң 30 көн эчендә үткәрелә.

Мониторинг үткәругә нигез булып гражданнарның, юридик затларның, шәхси эшкуарларның, дәүләт хакимиите органнарының, муниципаль берәмлекләренән вәкиллекле органнары депутатларының мөрәжәгатьләре торса, шулай ук прокуратура мәгълүматы, прокурор җавабы актларыннан тыш, мониторинг «Россия Федерациясе прокуратурасы турында» Федераль закон белән билгеләнгән срокларда карала торган карарлардан тыш, 30 көн эчендә гамәлгә ашырыла. Күрсәтелгән очракларда мониторинг үткәрү нәтижәләре турында мөрәжәгать итүче затка хәбәр ителә.

Федераль һәм республика законнары актларының ерак перспективада үз көченә керә торган үзгәрешләре ачыкланган очракта, жирле үзидарә органнарының норма чыгару эшчәнлеге планнарына тиешле тәзәтмәләр керту турында тәкъдимнәр кертелә.

III. Мониторинг нәтижәләрен тормышка ашыру

15. Муниципаль акт проектын эшләү һәм мониторинг нәтижәләре буенча муниципаль акт кабул итү, әлеге нигезләмәнең 14 пунктындагы өченче абзацында күрсәтелгән очрактан тыш, федераль һәм (яисә) республика законнарының тиешле акты үзгәртелгән вакыттан ике айдан да соңга калмыйча үткәрелә.

16. Мониторинг үткәрү өчен җаваплы затлар жирле үзидарә органнары житәкчеләре алдында хисаптан соң килүче айның 5 чисlosыннан да соңга калмыйча мониторинг нәтижәләре турында хисап tota.

16.1. Мониторинг нәтижәләре турында хисап (мәгълүмат) карап торырга тиеш:

мониторинг үткәрү объекты турында мәгълүмат;
мониторинг үткәрү башкаручылары турында мәгълүмат;
мониторинг үткәрү чоры турында мәгълүмат;
хокукый җайга салу предметының кыскача характеристикасы,
мониторинг үткәрү нигезләре.

1.2. Мониторинг нәтижәләре турында хисап (мәгълүмат) карап торырга мөмкин:

хокукый җайга салуның ачыкланган проблемалары турында мәгълүмат;
муниципаль актларга үзгәрешләр керту һәм (яки) яңа муниципаль актларны кабул итү, юкка чыгару зарурлығы турында тәкъдимнәр.

тиешле хокукый мөнәсәбәтләр өлкәсендә хокукый җайга салуны камилләштерүгә юнәлдерелгән мониторинг нәтижәләренә нигезләнгән башка нәтижәләр һәм тәкъдимнәр.

17. Мониторинг нәтижәләре буенча кабат кабул ителгән муниципаль актлар Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукый актлары Регистрына законнар белән билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда керту өчен жибәрелә.

Әлеге регистрга керту өчен мониторинг нәтижәләре буенча ачыкланган муниципаль актлар жибәрелә, анда тотылмый.

18. Мониторинг нәтижәләре буенча норма чыгару процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзер булырга мөмкин.

IV. Жаваплылык

19. Мониторинг үткәрү һәм хокукый иҗат итү эшчәнлеге өчен җаваплы затлар мониторингны оештыру, шулай ук муниципаль актларны жирле үзидарә органнары карамагына караган тиешле хокукый җайга салу өлкәсендә федераль һәм республика законнарына туры китерү өчен шәхси (шул исәптән дисциплинар) җаваплы булып торалар.

20. Тискәре нәтижәләргә, шул исәптән гражданнарга, юридик затларга, жәмғыятыкә һәм дәүләткә зыян китергән мониторинг нәтижәләре буенча гамәлләр (гамәл кылмау) өчен законнар нигезендә жирле үзидарә органнары житәкчеләре җаваплы.